

بسمه تعالی

موضوع گزارش: دارو و صنعت داروسازی در تاجیکستان

خلاصه مدیریتی:

بر اساس اعلام امامعلی رحمان، رئیس‌جمهور تاجیکستان یکی از مسیرهای اصلی سیاست داخلی و خارجی جمهوری تاجیکستان «برنامه دولتی توسعه صنعت داروسازی برای سال‌های ۲۰۳۰-۲۰۲۶» تعریف شده است. این موضوع برای شرکتهای ایرانی که همواره بازار تاجیکستان را بازار مساعد برای صادرات داروهای ایرانی ارزیابی می‌کنند یک فرصت محسوب می‌شود. چرا که دولت و فعالین اقتصادی تاجیکستان برای توسعه این صنعت نیاز به دانش و تکنولوژی متخصصان ایرانی خواهند داشت. با توجه به ظرفیتهای موجود در تولید گیاهان دارویی در مناطق مختلف تاجیکستان و دانش و تخصص شرکتهای ایرانی تولید کننده دارو، بررسی تخصصی و کارشناسانه ایجاد کارخانه های تولید دارو منطقی و پر منفعت بنظر می‌رسد.

متن گزارش:

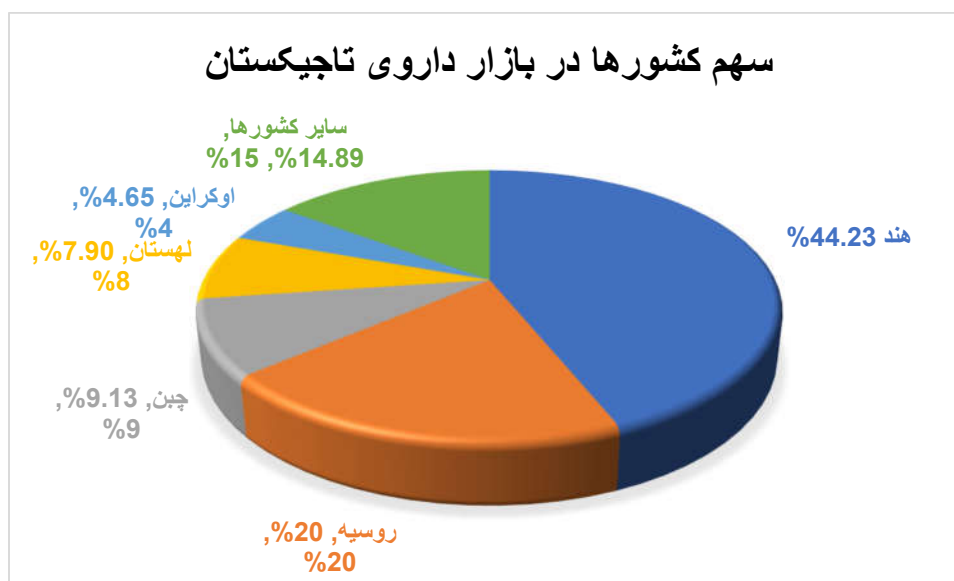
بر اساس اعلام امامعلی رحمان، رئیس‌جمهور تاجیکستان یکی از مسیرهای اصلی سیاست داخلی و خارجی جمهوری تاجیکستان «برنامه دولتی توسعه صنعت داروسازی برای سال‌های ۲۰۳۰-۲۰۲۶» تعریف شده است. این برنامه با هدف تضمین توسعه پایدار صنعت داروسازی در تاجیکستان در حال تدوین است و انتظار می‌رود که در راستای تحقق اهداف استراتژیک این بخش، گام‌های مؤثری برداشته شود. پیش از این، در سال ۲۰۲۰ دولت جمهوری تاجیکستان «برنامه دولتی توسعه صنعت داروسازی برای سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۲۵» را تصویب کرد که تا پایان سال ۲۰۲۵ اجرایی شد. هدف اصلی این برنامه، تضمین توسعه پایدار صنعت داروسازی و بهبود دسترسی مردم به داروها و محصولات پزشکی با کیفیت بالا بود. طبق گزارش‌های موجود، در حال حاضر ۳۲۳۶ موسسه داروسازی در تاجیکستان مشغول به فعالیت هستند که نسبت به سال ۲۰۲۴، تعداد ۱۴۲ موسسه بیشتر شده است. همچنین در سال ۲۰۲۴، ۶۵ شرکت داخلی در کشور تاجیکستان ۵۹۰ نوع دارو و محصولات پزشکی تولید کرده‌اند که مجموعاً به ۳۵۰ قلم دارویی می‌رسد. در حال حاضر، بیشتر داروها از خارج از کشور به تاجیکستان وارد می‌شوند، و یکی از اهداف کلیدی این برنامه، کاهش وابستگی به واردات و تقویت تولید داخلی دارو است.

این موضوع برای شرکتهای ایرانی که همواره بازار تاجیکستان را بازار مساعد برای صادرات داروهای ایرانی ارزیابی می کردند یک فرصت محسوب می شود. بدین معنی که استراتژی تاجیکستان در درازمدت کاهش واردات دارو از کشورهای دیگر خواهد بود و از سوی دیگر دولت و فعالین اقتصادی تاجیکستان برای توسعه این صنعت نیاز به دانش و تکنولوژی متخصصان ایرانی خواهند داشت.

این استراتژی در راستای تبدیل اقتصاد جمهوری تاجیکستان از یک دولت کشاورزی- صنعتی به صنعتی- کشاورزی و همچنین اجرای "برنامه صنعتی سازی سریع جمهوری تاجیکستان برای سالهای ۲۰۲۵-۲۰۲۰ خواهد بود.

به گزارش وزارت تندرستی جمهوری در تاجیکستان، چند شرکت تولید کننده گیاهان دارویی در تاجیکستان فعال هستند و در سه ماه نخست سال میلادی ۲۰۲۵ میزان دو هزار تن گیاهان دارویی تاجیکستان به ۸ کشور جهان صادر شده است. ۵۹۰ نوع دارو در تاجیکستان به طور رسمی ثبت شده است و بیش از ۶۵ شرکت داروساز داخلی با کمک داروسازان هندی به طور مستقیم در تولید این داروها مشارکت دارند. بیش از ۴۵۰۰ گیاه دارویی در کشور تاجیکستان رشد می کند که تنها ۱۰ درصد از این گیاهان در تولید دارو استفاده می شود. منابع طبیعی غنی، سازگار با محیط زیست، دست نخورده باقی می ماند.

بر اساس گزارشهای وزارت تندرستی تاجیکستان بطور میانگین سالانه در حدود ۱۰ هزار تن دارو به ارزش حدودا ۹۰ میلیون دلار از ۵۰ کشور مختلف جهان وارد می کند که ۴۴.۲۳ درصد از حجم کلی آن از هند، ۲۰ درصد از روسیه، ۹.۱۳ درصد از چین، ۷.۰۹ درصد از لهستان، ۴.۶۵ درصد از اوکراین و ۱۴.۸۹ درصد مابقی از کشورهای دیگر وارد می شود.

به گفته جمال‌الدین عبدالله‌زاده، وزیر بهداشت و حفظ اجتماعی اهالی جمهوری تاجیکستان به منظور بهبود زیرساخت‌های شبکه موسسات بهداشتی، در سال ۲۰۲۴ تعداد ۱۱۵ مرکز بهداشتی درمانی به بهره‌برداری رسید و ساخت و ساز ۱۱۲ مرکز بهداشتی درمانی نیز در حال انجام است.

مصارف دارویی محصول گل رز در تاجیکستان

بنا بر اعلام مؤسسه باغبانی و سبزی کاری آکادمی علوم کشاورزی تاجیکستان، میوه گل رز در کنار پسته و گردو یکی از محصولات اصلی و سودآور بخش جنگلی تاجیکستان محسوب می‌شود و کشت آن در اکثر مناطق تاجیکستان امکان پذیر است.

بیش از ۴۰۰ نوع میوه گل رز در جهان رشد می‌کند که ۱۸ نوع آن در تاجیکستان و انواع وحشی آن نیز وجود دارد.

همچنین طبق علام آژانس جنگلداری وابسته به دولت جمهوری تاجیکستان در سال ۲۰۲۴، ۱۵۰ هکتار باغ میوه گل رز ایجاد شده است. زیرا اهمیت اقتصادی این بوته در این است که بعد از دو سال به ثمر می‌رسد. از یک بوته می‌توان تا ۵ تا ۱۰ کیلوگرم میوه مرطوب جمع‌آوری کرد، یعنی از یک هکتار باغ ۴ تا ۸ تن محصول مرطوب یا ۲ تا ۴ تن خشک جمع‌آوری کرد.

همچنین این بوته از اهمیت زیست محیطی زیادی برخوردار است، از جمله در مبارزه با فرسایش خاک، تقویت تپه‌های ماسه‌ای و زمین‌های نامناسب برای مصارف کشاورزی استفاده می‌شود.

شایان ذکر است که این میوه عمدتاً در صنعت داروسازی مورد استفاده قرار می‌گیرد. چون منبع لیکوپن و ویتامین‌های A، B، E، K است، آهن، منیزیم و سایر مواد معدنی مفید نیز دارد.

پتانسیل منطقه بدخشان به منظور صنعت دارو سازی

اهمیت منطقه کوهستانی بدخشان توجه ویژه به فرآوری مواد خام محلی، گیاهان دارویی و مواد معدنی در این منطقه است. این منطقه دارای بیش از ۳۰۰۰ گونه گیاه دارویی و ۴۳ ذخایر معدنی است که چشم انداز بزرگی را برای صنعت داروسازی باز می‌کند.

بنا بر اعلام وزارت تندرستی از سال ۲۰۲۲، ۲.۶ میلیارد سامانی سرمایه گذاری به لطف همایش‌های «پامیر اینوست» به استان مختار کوهستانی بدخشان جذب شده است و تا سال ۲۰۳۰، قرار است بیش از ۲۰۰ شرکت در این منطقه احداث شود.

اسامی برخی از کارخانه های مهم داروسازی در تاجیکستان

شرکت «رازس فارما» با سهامداران هندی در استان ختلان

شرکت «تات خیم فارم پره پاراتی» با سهامداری یکی از بزرگترین شرکت‌های داروسازی تاتارستان روسیه در استان ختلان

شرکت «تاجیکستان طبیب دارو رز» تولید کننده عرق نعنا و گیاهان دارویی با سهامداری ایران در شهر نو ختلان

کارخانه تولید دارو ی گیاهی و بسته بندی در شهر گلستان با مالکیت تاجیکی

شرکت خصوصی «دارویی سغد» در شهر گلستان (دومین کارخانه تولید دارو در شهر گلستان)

شرکت خصوصی «Avicenna» برای فرآوری و بسته بندی گیاهان دارویی در خاروغ

جمع‌بندی

ایران صنعت داروسازی بزرگی دارد و تاجیکستان به شدت به داروهای وارداتی متکی است. داروهای ایرانی، به‌ویژه داروهای ژنریک، می‌توانند تقاضای رو به رشد در تاجیکستان، به ویژه برای آنتی‌بیوتیک‌ها، مسکن‌ها و مدیریت بیماری‌های مزمن را برآورده کنند.

از آنجا که استراتژی و برنامه بلند مدت تاجیکستان توسعه صنعت داروسازی می باشد بررسی مناطق آزاد و مناطقی که در رشد و پرورش گیاهان دارویی ظرفیت های قابل توجهی دارند جهت ایجاد مجموعه های داروسازی می تواند توسط شرکتهای داروسازی ایران مورد بررسی و مذاقه قرار گیرد.